

Rozdano nagrody Szersznika

Data publikacji: 3.11.2013 19:00

Kompozytor prof. Ryszard Gabryś w kategorii twórczości artystycznej, w kategorii upowszechniania kultury choreograf tańca regionalnego Anna Żlik oraz nauczycielka języka polskiego Jadwiga Lincer w kategorii ochrony kultury - to tegoroczni laureaci Nagrody Powiatu w dziedzinie kultury im. ks. Leopolda Jana Szersznika.

Kompozytor prof. Ryszard Gabryś w kategorii twórczości artystycznej, w kategorii upowszechniania kultury choreograf tańca regionalnego Anna Żlik oraz nauczycielka języka polskiego Jadwiga Lincer w kategorii ochrony kultury - to tegoroczni laureaci Nagrody Powiatu w dziedzinie kultury im. ks. Leopolda Jana Szersznika.

Uroczystość uhonorowania laureatów odbyła się w sali koncertowej Państwowej Szkoły Muzycznej im. Ignacego Paderewskiego w Cieszynie. Laudacje o wyróżnionych odczytał Starosta Cieszyński Jerzy Nogowczyk, który podkreślił, że co roku komisja konkursowa ma ogromny problem z wybraniem tych najlepszych, bo chciałoby się wyróżnić wielu wybitnych twórców, których na naszym terenie nie brakuje.

Starosta podziękował też za rozslawianie powiatu w kraju i za granicą i życzył, aby to piękno, które dzięki laureatom możemy przeżywać trwało jak najdłużej. Gratulacje nagrodzonym złożył także Przewodniczący Rady Powiatu Cieszyńskiego Stanisław Kubicius. Całą uroczystość uświetnił występ Zespołu Das Kleine Wien Trio z Bielska-Białej.

Jestem ogromnie wzruszona, że ktoś dostrzegł moją pracę. Nie jest łatwo prowadzić czterdziestoosobowy zespół. To są i osoby starsze, i młode. Trzeba ich wszystkich zgrać. W zespole jest duża rotacja, co dwa lata trzeba uczyć nowych ludzi. Ale cieszy to, że pojawiają się młodzi, nie wstydzą się strojów. Jak partner czy partnerka poprowadzi, to każdego nauczymy tańczyć – śmieje się Anna Żlik.

Dla mnie ta nagroda jest szczególnie cenna, jako rodowitej Cieszynianki, że jest to nagroda właśnie imienia Cieszyńniaka - Leopolda Szersznika. – mówi Jadwiga Lincer. ***Jako 'pani od polskiego' jestem dumna z tego, że właśnie bibliofil, bibliotekarz to niejako patron tej nagrody. Ktoś, kto kochał książki. A ja, też swoim skromnym zawodem i specjalizacją, uczę kochać książki.***

Mówiąc patetycznie, to dla mnie ta nagroda jest zobowiązaniem. Bo chce coś jeszcze działać. Te moje kotwice na Śląsku Cieszyńskim, te kotwice muzyczne również, obligują mnie do tego, by podążać drogami cieszyńskimi. Zaczęło się wszystko od mojego dziadka Pawła Pustówki, który pierwszy zanotował pieśń 'Ej koło Cieszyna'. Potem już inni nawiązywali do tego zapisu, który ukazał się w „Zaraniu Śląskim” przed pierwszą wojną światową. To jest taka tradycja, która prowadziła mnie przez 'ossuchowsiego', Wyższą Bramę, gdzie Jan Gawlas uczył mnie przed studiami – mówił uhonorowany prof. Ryszard Gabryś.

Pomysł ustanowienia Nagrody w dziedzinie kultury pojawił się krótko po reaktywowaniu powiatów w Polsce w 1999 r. Ostatecznie na wniosek Komisji Kultury, Sportu i Promocji Rady Powiatu Cieszyńskiego i staraniem Wydziału Kultury Starostwa Powiatowego, w 2002 r. została ona przyznana po raz pierwszy. W styczniu 2008 roku uchwałą Rady Powiatu po licznych konsultacjach, nadano jej imię postaci o sztandarowym znaczeniu dla dorobku kultury Śląska Cieszyńskiego – to jest imię ks. Leopolda Jana Szersznika. Nagrodę tą przyznaje się od początku w trzech kategoriach: tworzenia, upowszechniania i ochrony kultury.

[Zobacz film na naszym kanale YT](#)

Laudacje odczytywane podczas gali nagród.

I. NAGRODA W KATEGORII TWÓRCZOŚCI ARTYSTYCZNEJ

Ryszard Gabryś – urodzony w Goleszowie kompozytor, pedagog i animator życia muzycznego. Teorię muzyki studiował u Jana Gawłasa i Adolfa Dygacza, uzyskując w 1966 r. dyplom w tym zakresie, natomiast kompozycję w klasie wybitnego polskiego kompozytora XX w. – Bolesława Szabelskiego – w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach, ukończoną dyplomem w 1972 r. Wiedzę teoretyczną i rzemiosło kompozytorskie doskonalił następnie w latach 1969-70 pod kierunkiem Konstantego Regameya w Lozannie oraz w 1978 r. w Konserwatorium im. Piotra Czajkowskiego w Moskwie.

Jako kompozytor jest zakorzenionym regionalnie awangardystą. W jego dorobku kompozytorskim znajdują się utwory orkiestrowe, kameralne – pisane na fortepian, jak i utwory organowe. W dorobku Ryszarda Gabryśa istotny wydaje się też nurt „smyczkowy” reprezentowany przez utwory na kontrabas oraz pieśni solowe do wierszy poetów – Rilkego, Iwaszkiewicza i Brodskiego, a także utwory chóralne niejednokrotnie inspirowane folklorem Śląska Cieszyńskiego i Beskidów. Jest też autorem kantat religijnych, inspirowanych tradycją protestancką. Jego wszechstronność kompozytorską ukazują wreszcie „muzyczne akcje teatralizowane” w tym m.in. „metaopera” według Witkacego oraz happeningi, muzyka filmowa, teatralna, graficzna, czy kolaże montowane z nagrań etnicznych. Twórczość Ryszarda Gabryśa była przedstawiana w Polsce podczas festiwalu „Warszawska Jesień”, „Śląskich Dni Muzyki Współczesnej” oraz wielokrotnie także za granicą – w Szwajcarii, Niemczech, na Słowacji, Litwie, w Kijowie, Czechach, Holandii, i za „wielką wodą” – w Nowym Jorku.

W latach 1965-2000 pan Ryszard Gabryś wykładał w Akademii Muzycznej w Katowicach, zaś pomiędzy 1973-2002 rokiem, związany był z filią Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie, jako dyrektor Instytutu Wychowania Muzycznego i Plastycznego, a także kierownik Zakładu Teorii Muzyki.

Oprócz bogatego dorobku kompozytorskiego i pedagogicznego jest również animatorem śląskiego życia muzycznego, będąc osobą związaną z wieloma stowarzyszeniami i instytucjami kulturalnymi w regionie. Był więc pomysłodawcą i organizatorem kilku festiwali muzycznych na Śląsku (m.in. Śląskiej Trybuny Kompozytorów) oraz cykli koncertowych i sympozjów naukowych. Jest autorem wielu publikacji poświęconych głównie muzyce XX wieku i „śląskiej szkole kompozycji”. Jego eseje ukazywały się m.in. w zeszytach naukowych katowickiej i wrocławskiej Akademii Muzycznej, czasopiśmie „Res facta” i innych. Współpracuje z Polskim Radiem, gdzie m.in. prowadzi audycję „W stronę muzyki nowej”.

Jest laureatem Nagrody Polskiego Radia im. Stanisława Ligonina za ok. 300 audycji propagujących tradycje artystyczne regionu śląskiego i poświęconych muzyce najnowszej oraz szeregu nagród przyznanych przez związki śpiewacze.

II. NAGRODA W KATEGORII UPOWSZECHNIANIA KULTURY

Anna Żlik – ze sławnego domu Mach – jest córką Józefa Macha rzeźbiarza ludowego i równocześnie założyciela Zespołu Regionalnego „Brenna”, w którym Pani Anna Żlik jest obecnie opiekunem pedagogicznym i choreograficznym w zakresie tańca ludowego. Będąc najpierw wieloletnią członkinią Zespołu Regionalnego „Brenna”, od 15 lat jest jego kierownikiem. Oprócz opieki choreograficznej nad zespołem, jest również autorką własnych, okazjonalnych programów folklorystycznych, które zdobyły najwyższe uznanie podczas Międzynarodowych festiwali górskich w Zakopanem i Żywcu, gdzie zostały nagrodzone – odpowiednio – Złotą Ciupagą oraz Złotym Sercem Żywieckim. W swej aktywnej działalności propagującej kulturę i tradycje Ziemi Cieszyńskiej zajmuje się również przygotowaniem opraw artystycznych obrzędów dożynkowych w Brennej. Z jej bogatej wiedzy o kulturze i zwyczajach regionalnych korzystają studenci, redaktorzy i naukowcy piszący opracowania o naszym regionie. Wszystko to zaś służy w szczególności upowszechnianiu tradycji tanecznych Śląska Cieszyńskiego.

III. NAGRODA W KATEGORII OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Jadwiga Lincer – jest w szczególności pedagogiem i nauczycielką języka polskiego. Współpracując natomiast z polskimi placówkami oświatowymi bardzo aktywnie uczestniczy także w opracowywaniu ścieżek między przedmiotowych i zeszytów ćwiczeń w zakresie tematyki regionalnej. Ponadto wielokrotnie organizowała wymianę młodzieży – w szczególności polskiej i ukraińskiej.

Na samym Śląsku Cieszyńskim organizowała też, promujące dziedzictwo kulturowe regionu, plenery poetycko-malarskie, a zwłaszcza – ogólnopolski konkurs poetycki „O Złotą Wieżę Piastowską”, który zaowocował m.in. wydaniem już trzech tomików wierszy.

W ten sposób zarówno w szkołach, jak i poza nimi Pani Jadwiga Lincer zajmuje się popularyzacją kultury polskiej i

regionu Śląska Cieszyńskiego w Polsce (a to m.in. podczas spotkań w Warszawie i Ciechocinku), jak i za granicą – w Czechach, na Słowacji, Ukrainie oraz w Szwecji, a nawet w bardziej odległej Turcji. Działania te prowadzi m. in. z Polskim Związkiem Kulturalno Oświatowym w Czeskim Cieszynie, stanowiącym pomost kulturowy, zwłaszcza dla Polaków mieszkających po obu stronach Olzy.

Natomiast w ramach swej aktywnej działalności w Macierzy Ziemi Cieszyńskiej nieustrudzenie organizuje gromadzenie środków stypendialnych, tak istotnych przecież dla zdolnej lecz niezamożnej młodzieży.